Становище на Европейския комитет на регионите — Интегрираните териториални инвестиции — предизвикателство за политиката на сближаване на ЕС за периода след 2020 г.

(2018/C 176/10)

Докладчик: Petr Osvald (CZ/ПЕС), член на Общинския съвет на гр. Plzeň

Отправен документ: не е приложимо

ПРЕПОРЪКИ ЗА ПОЛИТИКИТЕ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

1. посочва, че местните и регионалните власти са пряко засегнати от прилагането на инструментите на политиката на сближаване, като например интегрираните териториални инвестиции, тъй като те са едновременно основните бенефициери на политиката и преки участници в управлението на нейното изпълнение в рамките на споделеното управление. Няколко години след въвеждането на инструмента за интегрирани териториални инвестиции в рамките на програмния период 2014—2020 г. и с оглед на големия му потенциал за улесняване на взаимодействията в областта на инвестициите при използването на европейските структурни и инвестиционни фондове КР представя становище по собствена инициатива по въпроса. Комитетът счита, че натрупаният опит на МРВ от изпълнението както по отношение на постигнатите успехи, така и на предизвикателствата, с които са се сблъсквали, трябва да се оцени цялостно и да се вземе предвид с оглед на законодателната рамка за периода след 2020 г.;

Целите на политиката на сближаване и ориентираният към местните условия подход

2. подчертава, че ако политиката на сближаване на ЕС следва да допринася по по-ефикасен начин за постигането на целите на ЕС, да създава европейска добавена стойност, да подобрява общите социални и икономически условия на живот и изискванията за гражданите на Европейския съюз и да способства за премахването на неравенствата, тя трябва да бъде адаптирана към реалните условия и изисквания на всяка територия. Следователно тя трябва не само да разрешава по устойчив и целенасочен начин проблемите на тази територия, но и да оползотворява нейния потенциал и специфики. Най-важното е да дава приоритет на регионалната политика и развитие и по-специално на потребностите на региона, а не на отделните сектори. Настоящата ѝ сложна конфигурация я отдалечава от истинската ѝ първоначална цел. Нейната всеобхватност и сложност са основна пречка пред ефективното и гъвкаво прилагане на политиката на сближаване на местно и регионално равнище;

3. посочва, че ако целта е наистина да се постигне по-голяма ефективност на политиката на сближаване, включително и по отношение на полезните взаимодействия, и да се оползотвори потенциалът на дадена територия, трябва да се промени значително механизмът на конфигуриране на европейските структурни и инвестиционни фондове и централно място в него да заемат не националният подход и общите приоритети на национално равнище, а регионалният и местният подход, ориентиран към местните условия, за да се постигнат бъдещите цели на ЕС и да се създаде европейска добавена стойност;

4. призовава в рамките на политиката на сближаване да се прилагат ефективно принципите на субсидиарност и споделено управление. Въз основа на тези принципи ЕС следва да определя само общи цели (какво желае да постигне ЕС като цяло), а начините за постигане на тези цели следва да бъдат определяни на местно и регионално равнище в зависимост от конкретните реалности и потенциала на дадената територия, който се променя с времето;

5. отбелязва, че укрепването на ориентирания към местните условия подход ще включва по-редовна комуникация от страна на отделите на Комисията, и по-специално на ГД „Регионална и селищна политика“ и одитните органи, тъй като те ще трябва да поддържат пряка връзка не само с националните, но и с местните и регионалните органи. Това също така ограничава възможността за създаване на общи правила за прилагане, които позволяват да се опрости управлението и контролът и да се намалят разходите, но отдалечават в голяма степен политиката на сближаване от бенефициерите ѝ. Прилагането на интегрирани териториални подходи въз основа на активното участие на европейските граждани обаче ще окаже безспорно въздействие по отношение на създаването на европейска добавена стойност за гражданите, което трябва да е приоритет за Комисията, както и за институциите на ЕС и държавите членки;

6. посочва, че ако желаем да изградим Европейски съюз за гражданите, трябва да разработваме политиките си въз основа на селищата, независимо от тяхната големина, т.е. въз основа на общностите и регионите, тъй като те изпълняват основна и уникална роля за гражданите по отношение на качеството на техния живот, околната среда, образованието, заетостта, социалните услуги и здравеопазването, културата и т.н. Тъй като са по-близо до гражданите, общностите и регионите разбират по-добре потребностите на своите граждани и могат да отчитат в по-голяма степен промените в социалната и демографската структура. Те определят условията за качеството на живот на хората с оглед на техните интереси и приоритети, с което създават безспорна европейска добавена стойност;

7. поради това изтъква, че регионалната политика и регионалното измерение на политиката на сближаване не само оказват пряко осезаемо въздействие върху хората, като увеличават значението на ЕС за неговите жители, показват реалните ползи за живота им и спомагат за отстраняването на икономическите и неикономическите различия, но и по-специално създават основните условия за изпълнението на другите политики на ЕС. Поради това Комитетът счита, че е от съществено значение самото изпълнение на регионалната политика на сближаване да се смята за безспорна европейска добавена стойност, както например подкрепата за науката и изследванията сама по себе си се счита за европейска добавена стойност. Вследствие на това при изпълнението на регионалната политика на сближаване не би трябвало да е необходимо да се демонстрира европейска добавена стойност за отделни видове дейности или проекти; по-скоро трябва да се разглежда нейният принос като цяло, като се отчитат хоризонталните и вертикалните полезни взаимодействия;

8. посочва, че с цел да се подобри възприемането на политиката на сближаване и на самия ЕС от страна на хората, изпълняваните като част от тази политика проекти трябва да бъдат действително от полза за гражданите и да отразяват техните изисквания. Поради това следва да бъде установена регионална политика на сближаване за всички видове селища, от общности до региони, в това число и най-отдалечените региони, и да се вземе предвид положението на място, както и потенциалът и потребностите на селището по отношение на времето, условията и местоположението. Следователно е целесъобразно да се възприеме подход „отдолу нагоре“ и да се използва в максимална степен потенциалът на интегрирания подход и взаимните полезни действия. Местното и регионалното равнище и функционалните райони, които обхващат няколко административни или статистически единици, би трябвало да изпълняват основна роля в процеса на постигане на полезни взаимодействия и интеграция (като се отчитат логическите връзки със съседните региони и интересите или изискванията на териториалните единици на по-ниско ниво), тъй като те съчетават яснота на планирането и стратегиите с познания на местните условия;

9. изтъква, че е налице безспорна европейска добавена стойност от гледната точка на гражданите на ЕС, а именно подобряване на качеството на живот в селищата и в ЕС като цяло. Подобряването на качеството на живот в селищата е необходима предпоставка за успешното изпълнение на всички други политики на ЕС. Посредством секторния подход тази европейска добавена стойност може да бъде постигната само до известна степен, за разлика от регионалните хоризонтални приоритети, които могат да са много ефективни в това отношение, например: качеството на живота в селищата (т.е. местна и регионална мобилност, по-специално трудова мобилност, заетост и пригодност за заетост, социални и културни услуги, приобщаване и интегриране, сигурност и др.) и интелигентните общности, използването на местния икономически и неикономически потенциал и т.н. Изпълнението на секторните приоритети за разрешаване на най-важните приоритети от гледната точка на гражданите може да окаже — и оказва — единствено ограничено въздействие и поради факта, че не са пригодени към местните условия, те често пораждат (в много случаи обосновани) съмнения сред гражданите за ползите не само за тях самите, но и за ЕС като цяло. Поради това с оглед на постигането на осезаема европейска добавена стойност за гражданите на ЕС може да се използва единствено ефективно интегриран териториален подход, основан на местните условия, а не секторен или национален подход;

10. посочва, че седмият доклад за сближаването, публикуван през 2017 г., разкрива задълбочаване на подрегионалните неравенства, включително в рамките на по-богатите региони. С оглед на предизвикателството да се коригират тези подрегионални неравенства интегрираните териториални инвестиции не са достатъчно използван инструмент. Опитът през периода 2014—2020 г. показва, че интегрираните териториални инвестиции и инструментите за местно развитие, прилагани от местни действащи лица, могат да се използват за подпомагане на градските или селските територии в най-затруднено положение. В някои европейски региони изпълнението на интегрирани териториални инвестиции и разпределението на средствата по ЕФРР са основани на показателите за безработица и икономическа дейност. Териториите, които изпитват най-големи затруднения, получиха повече средства от най-богатите територии. Тази логика на териториална справедливост е от съществено значение за това нито една територия да не изостава от общия растеж;

11. приветства доклада *„Интегрирани териториални и градски стратегии: как ЕСИ фондовете създават добавена стойност през периода 2014—2020 г.?“* ([1]), публикуван от Европейската комисия през декември 2017 г., и изразява съгласие със заключенията в него. Комитетът на регионите би искал да изтъкне по-специално следните точки от доклада, които съответстват на опита на МРВ към днешна дата:

— интегрираните териториални инвестиции могат да бъдат използвани, за да се отговори на нуждите и проблемите в областта на развитието и да се разработят мерки „отдолу нагоре“ с активното участие на местните граждани и институции, за да се гарантира, че „нито един човек или регион няма да бъде изоставен“. Освен това те могат да бъдат използвани за реагиране при локализирани сътресения или неочаквани развития чрез интегрирани пакети, които да придадат съдържание на плановете за действие;

— градските и териториалните стратегии показват по недвусмислен начин, че политиката на сближаване насърчава прилагането на ориентиран към местните условия подход към регионалното и градското развитие, и насърчиха прилагането на пакети от специфични за местните условия действия, проектирани съгласно възгледите на заинтересованите страни, но които освен това изпълняват общите цели на ЕС и целите за „добавена стойност“ на ЕС и гъвкавост;

([1]) http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/integrated_strategies/integrated_strategies_en.pdf.

— стратегиите представляват интегрираното развитие — те обхващат няколко сектора, редица партньори и (в голям брой случаи) са финансирани чрез няколко фонда. Те насърчават вертикалното и хоризонталното сътрудничество, териториалното интегриране и обмена на знания. Въпреки дългогодишните и продължаващите дискусии на равнището на ЕС за това как да се насърчава по-добро сътрудничество и интегриране в различните сектори на политиката и между органите, интегрирането на мерките често е най-практично и осъществимо на местно равнище;

— интегрираните териториални инвестиции водят до значителни иновации на институционално ниво в регионалното и градското развитие и създават нови взаимоотношения или оперативни методи. Процесът на разработване и изпълнение на стратегия насърчи или наложи необходимостта от нови начини на работа, мислене и сътрудничество. Освен това в много случаи той създава сътрудничество и мрежи между различните центрове/райони.

Интегрираните териториални инвестиции и текущият програмен период

12. заявява, че интегрираните териториални инвестиции, изглежда, са ефективен инструмент благодарение на възможността за прилагане на ориентиран към местните условия подход, който вече е използван в текущия програмен период в много държави членки при разнообразни условия и под най-различни форми, т.е. от регионални интегрирани териториални инвестиции и градски агломерации (градски интегрирани териториални инвестиции според член 7) до воденото от общностите местно развитие и други интегрирани териториални инструменти;

13. приветства факта, че по време на подготовката на настоящия програмен период бяха публикувани цяла поредица от документи с високо качество, в които се изтъква, че за повишаването на ефективността на фондовете на ЕС и за по-голямото съсредоточаване върху резултатите от проектите е особено важно да се възприеме интегриран териториален подход, основан на местните условия, които се променят с времето. В тези документи се излагат действителни принципи за подход и изпълнение. За съжаление, тези принципи невинаги са прилагани системно и в текущия програмен период преобладава националният и до голяма степен секторен подход, което може би е по-изгодно за Комисията от административна гледна точка, но не постига необходимия ефект за конкретните региони и граждани на ЕС, както се вижда недвусмислено в настоящите разисквания относно актуалното състояние на политиката на сближаване;

14. счита за най-важен от посочените по-горе документи „Програма за реформа на политиката на сближаване — ориентиран към местните условия подход за посрещане на предизвикателствата и очакванията на Европейския съюз“, известен още като „Доклада Барка“, който беше публикуван през април 2009 г. В него интегрираният териториален подход и ориентираният към местните условия подход са откроени като крайъгълен камък на политиката на сближаване и се призовава за стратегия за развитие, ориентирана към местните условия и насочена към основни икономически и социални цели;

15. приветства факта, че Европейската комисия (ГД „Регионална и селищна политика“) изготви, в сътрудничество с експерти, много ценен документ, озаглавен **„Scenarios for Integrated Territorial Investment“** („Сценарии за интегрирани териториални инвестиции“), публикуван през януари 2015 г. В документа се предлагат четири сценария за изпълнението на интегрирани териториални инвестиции въз основа на различни условия и териториални особености. По време на текущия програмен период съдържащите се в документа предложения бяха приложени само в ограничена степен, също и поради късната дата на публикуването му (едва през 2015 г.). Би било целесъобразно той да се използва като отправна точка в дебатите относно бъдещето на интегрираните териториални инвестиции;

16. приветства факта, че 20 държави членки участваха доброволно в изпълнението на интегрирани териториални инвестиции в текущия програмен период. За съжаление някои страни са използвали интегрирани териториални инвестиции единствено във връзка с прилагането на член 7 от Регламента за ЕФРР, в който се посочва, че най-малко 5 % от ресурсите на ЕФРР, разпределени на национално равнище по целта за „Инвестиции за растеж и работни места“, трябва да бъдат запазени за интегрирани стратегии за градско развитие, без да се отчитат достатъчно действителните нужди на местно и регионално равнище. Значителен брой държави членки са използвали инструмента и в по-общ план („тематични“ интегрирани териториални инвестиции, осъществени съгласно член 36 от РОР). В бъдеще този важен потенциал за интегрирани инвестиции би могъл да бъде оптимизиран въз основа на съществуващите добри практики и чрез допълнително адаптиране на инструмента към разнообразните местни и регионални изисквания, като се изпълнят изложените в настоящото становище препоръки;

17. изразява съжаление във връзка със значителното забавяне на изпълнението на интегрираните регионални подходи и с факта, че инструментът все още не е довел до всички полезни взаимодействия, до които би могъл и би трябвало да доведе. Все пак от това не може и не трябва да се стига до заключението, че прилагането на политиката на сближаване на ЕС чрез интегрираните териториални инвестиции не е ефективно. Напротив, предвид усложненията и липсата на яснота, фактът, че този инструмент изобщо е могъл да бъде стартиран — благодарение на големите усилия от страна на всички заинтересовани страни — и дава резултати с реално положително въздействие върху територията и нейните граждани, е доказателство за потенциала му. Освен това КР изтъква добавената стойност на интегрираните регионални подходи, когато в определени случаи са послужили за средство за изграждане на капацитет, което е улеснило прилагането на интегриран териториален подход и многостепенно управление на места, където преди това не са били прилагани.

Както стана ясно от семинара за състоянието на устойчивото градско развитие и интегрираните териториални инвестиции, проведен в Европейския комитет на регионите през 2017 г. ([2]), при въвеждането на интегрираните териториални инвестиции в текущия програмен период основните трудности са следните:

— Закъснялото представяне на „Ръководство за държавите членки относно интегрираното устойчиво градско развитие (член 7 от Регламента за ЕФРР)“, което беше публикувано от Европейската комисия едва през май 2015 г. Въз основа на този документ впоследствие започна разработването на структурата за изпълнението на интегрирани териториални инвестиции в държавите членки, определянето на границите на градските райони и процедурите за одобрение на стратегическите документи за градско развитие, както и самите стратегически документи. Едва след това беше възможно да започне планирането на отделните проекти.

— Основният проблем при прилагането и разработването на документите за политиката за градските агломерации за целите на интегрираните териториални инвестиции в повечето страни беше, че при започването на подготовката за изпълнението на интегрираните териториални инвестиции оперативните програми вече бяха одобрени, както и техните показатели и структури за управление, в които не бяха отчетени интегрираните териториални инвестиции. Поради това се наложи стратегиите за градските райони да бъдат включени в различните оперативни програми и предварително определените показатели, което ограничи значително тяхната гъвкавост и действителния им синергиен ефект.

— В някои случаи не бяха отпуснати задължителните средства в подкрепа на интегрираните териториални инвестиции от оперативните програми, като по този начин на практика се обезсмисли цялата концепция за осъществяване и синергиен ефект от интегрираните териториални инвестиции.

— Закъсненията при осъществяването и създаването на ненужно сложни структури за изпълнение на интегрираните териториални инвестиции, при които дори на равнището на градските райони се налага да се създават междинни органи, които да наблюдават и оценяват проектите, докато на практика подборът на проектите се извършва предимно на равнището на ръководните органи на различните оперативни програми. В някои случаи тези структури изглеждат непропорционални както от гледна точка на малкия обем на средствата, отпускани за интегрираните териториални инвестиции, така и поради много ограничените правомощия на тези междинни органи или възможното дублиране на действията. Толкова усложнени структури за изпълнение затрудняват необосновано цялата процедура в такива случаи.

— В процеса на изпълнение не са отчетени достатъчно компетентността и правомощията на органите, които отговарят за подбора на операциите (съгласно определението в член 7 от Регламента за ЕФРР). При изпълнението на интегрирани териториални стратегии за устойчиво градско развитие, надхвърлящи кадастралните граници на градовете, позицията на подрегионалните власти, които действат въз основа на широко партньорство със заинтересовани страни в тази област и в рамките на многостепенно управление, често не е достатъчно добре установена в правен аспект.

На семинара бяха изведени на преден план и положителните аспекти, по-специално фиксираните ресурси за изпълнението на стратегиите, както и създаването на полезни взаимодействия между проектите и преди всичко разглеждането на въпросите въз основа на местните условия и потенциал, т.е. реалното прилагане на ориентиран към местните условия подход;

Перспективи за периода след 2020 г. — предложения за бъдещия програмен период

18. счита, че начинът, по който ще се прилагат интегрираните териториални инвестиции след 2020 г., следва да се основава на досегашния опит от тяхното изпълнение. С оглед на бъдещия програмен период обаче не е достатъчно само да се промени настоящата доброволна система за изпълнението на интегрираните териториални инвестиции. Досегашният опит следва да се разглежда като експериментален резултат от пилотни проекти, който следва да се използва за действително преобразуване на европейската политика на сближаване в политика, основана на регионално развитие, интегриран териториален подход и ориентиран към местните условия подход, която действително ще оползотвори потенциала на територията и ще разреши проблемите и икономическите и социалните предизвикателства, като донесе ползи за гражданите на ЕС и на Съюза като цяло;

19. предлага документът „Сценарии за интегрирани териториални инвестиции“ да послужи като основа за следващия програмен период и да се използва във възможно най-голяма степен. Подходът за интегрирани териториални инвестиции следва да се използва в по-голяма степен извън градските райони, в които понастоящем се използва най-често, и да се прилага по-широко във функционалните и селските райони, определени по различни начини въз основа на местните условия, така както са очертани в четирите сценария, изложени в документа. Прилагането на инструмента за интегрирани териториални инвестиции към функционалните райони е от голямо значение, тъй като оказването на целенасочена, основана на стратегията „отдолу нагоре“ подкрепа на тези региони може да се окаже особено ефективно и успешно от гледна точка на създаването на взаимодействия между местните ресурси и външните източници на финансиране. За всички държави членки следва да е

([2]) Семинарът беше предложен от автономна област Мурсия и организиран съвместно с Европейската комисия в рамките на инструмента TAIEX REGIO PEER 2 PEER (инструмент, проектиран за насърчаване на обмена на експертен опит и добри практики между органите, които управляват средства по линия на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Кохезионния фонд, с което се увеличава техният административен капацитет и се гарантират по-добри резултати от инвестициите на ЕС).

задължително през следващия програмен период да улеснят прилагането на инструмента за интегрирани териториални инвестиции, за да дадат възможност за реализиране на потенциала на интегрираните териториални инвестиции да станат основен инструмент за изпълнението на регионалната политика на сближаване на ЕС, като същевременно се прилагат непрекъснато принципите на партньорство и се гарантира, че местните и регионалните власти участват пълноценно при проектирането, изпълнението, наблюдението и оценката на стратегията;

20. предлага също така функционалните и логично обособени райони, чийто размер не трябва да надхвърля този на регионите NUTS III, да бъдат отправната точка при разработването на всеобхватни стратегии, при условие че логическите връзки в дадена територия не създават друга функционална единица, в рамките на която е възможно стратегията да се приложи по-ефикасно. Това не означава обаче, че органите на равнището на NUTS III или на сходни региони следва да бъдат единственият ръководен орган за изпълнението на стратегията за интегрирани териториални инвестиции, нито че за тази територия трябва да бъде разработена само една интегрирана стратегия. Напротив, Комитетът счита за целесъобразно да бъдат създадени, в зависимост от местните и функционалните условия и логическите връзки, отделни стратегии за интегрирани териториални инвестиции за различните видове територии в рамките на посочената по-горе функционална единица, но резултатите и въздействието от тях да бъдат хармонизирани на това равнище. Тази хармонизация следва да позволи и създаването на логични тематични връзки със съседните региони, както и да вземе предвид интересите и изискванията на териториалните единици на по-ниско ниво. Все пак изпълнението и прилагането на стратегиите следва да се извършват с оглед на постигането на максимален ефект и преди всичко да бъдат на доброволен принцип и да зачитат местните условия и особености;

21. настоятелно препоръчва концентриране на всички ресурси, предвидени за интегрирани териториални инвестиции, в една финансирана от няколко фонда оперативна програма, ако е възможно, така че всяка от интегрираните териториални инвестиции винаги да съответства само на една оперативна програма — т.е. отделните органи, които изпълняват интегрираните териториални инвестиции, следва да поддържат връзка само с един орган на управление на оперативната програма. Всъщност добавената стойност на интегрираните териториални инвестиции е значително по-висока, когато са финансирани от няколко фонда. Най-ефективният начин за изпълнение на целите на политиката на сближаване би бил общ набор от правила, които обединяват инвестициите от ЕФРР, ЕСФ и Кохезионния фонд, както и частите на ЕЗФРСР, свързани с общото развитие на селските райони. Ако не се приеме идеята за свързване на интегрираните териториални инвестиции с една оперативна програма за следващия програмен период, ще трябва да се избягва създаването на сложни връзки с отделните секторни оперативни програми; КР подкрепя финансираните от няколко фонда програми, които се изпълняват на регионално равнище. Оперативната програма, в която се вписват интегрираните териториални инвестиции, следва да бъде съвсем логично финансирана от няколко фонда. За постигане на по-голям ефект на взаимодействие, следва обаче да се даде и възможност за установяване, където това е уместно, на функционални връзки между инструмента за интегрирани териториални инвестиции и други оперативни програми и инструменти (напр. Хоризонт и ЕФСИ). Що се отнася до постигането на целите, органите за изпълнение на интегрираните териториални инвестиции на всички равнища следва да получат максимална гъвкавост. Възможността за определяне на водещ фонд за техническата помощ би могла също да улесни оперативното изпълнение на финансирането от няколко фонда;

22. счита, че при осъществяването на интегрирана териториална инвестиция трябва да се отчитат показатели за производителност и изпълнение, адаптирани спрямо крайната цел на интегрираната териториална инвестиция. Поради това е особено важно да има специфични показатели за този програмен инструмент, а съответно на етапа на разработване на оперативните програми регионалните власти трябва да имат възможността да представят собствени показатели, които да бъдат оценени от службите на Комисията с цел постигане на съответствие между предложените действия, показателите за измерване и целта на интегрираната териториална инвестиция. По същия начин следва да се посочи, че в някои случаи възникват правни пречки (вж. правилата за държавни помощи) в резултат на положителна дискриминация по отношение на целевия и предметния обхват на интегрираната териториална инвестиция, например при спазването на условията на конкурентната покана за представяне на предложения;

23. освен това препоръчва определянето на териториите, засегнати от интегрираните териториални инвестиции, реда и условията за осъществяването им, целите им и отпуснатите бюджетни кредити да бъдат ясно определени още в самото начало в споразуменията за партньорство (или сходните документи, с които се определят отношенията между държавите членки и ЕС в бъдещия програмен период), както и в съответните оперативни програми, от които те следва да са задължителна част. Същевременно, след одобряването на съответната оперативна програма, всеки орган, който изпълнява интегрирани териториални инвестиции, следва да обсъди и одобри, съвместно с ръководния орган на оперативната програма, споразумение с Комисията (от съществено значение за успешното изпълнение е прякото тристранно споразумение между органите, изпълняващи интегрирани териториални инвестиции, ръководния орган на оперативната програма и Комисията). По този начин ще се определят методите за изпълнение и ще се установят показателите, които акцентират върху реалното въздействие на стратегията за интегрирани териториални инвестиции във въпросната територия. В държавите, в които партньорството не е правилно изградено и е само повърхностно, Европейската комисия би трябвало да помогне за създаването на истински партньорски отношения, по-специално за изпълнението на интегрирани териториални инвестиции;

24. посочва, че като цяло досегашният опит от изпълнението не само на интегрираните териториални инвестиции, но и на ЕФСИ на регионално равнище, показва, че за да се гарантират стабилността и последващото въздействие, управлението и финансирането на интегрираните териториални инвестиции трябва да се осъществяват въз основа на общо субсидиране, при което да са определени ясно целите, показателите, ресурсите и отговорността за изпълнението. Това общо субсидиране обаче не трябва да се възприема като източник на средства за употреба по собствено усмотрение, а да бъде ясно обвързано с постигането на резултатите и показателите, определени поотделно за всяка стратегия за интегрирани териториални инвестиции, като част от преговорите на съответната оперативна програма. Схемата за общо субсидиране следва да гарантира

предвидимост и сигурност на ресурсите за изпълнението на стратегиите за интегрирани териториални инвестиции, като по този начин се позволи гъвкаво комбиниране на този финансов ресурс с други национални и европейски инструменти (напр. ЕФСИ и Хоризонт) и със собствени ресурси. Целта е да се гарантира, че може да се възприеме истински стратегически подход като част от изпълнението на интегрираните териториални инвестиции и да се постигне възможно най-голямата интеграция на ресурси и максимален брой полезни взаимодействия в рамките на подрегионите, както и в различните територии в пределите на даден регион;

25. счита, че осъществяването на интегрирана териториална инвестиция следва да води до по-добро финансово управление на оперативните програми. Допълняемостта не означава повече финансиране за изпълнението на този програмен инструмент. Съгласно принципа на „насърчаване, вместо наказване“ следва да се увеличат равнищата на съфинансиране за покриването на инвестиционните разходи, които са пряко свързани с целта на интегрираната териториална инвестиция;

26. освен това препоръчва органите за изпълнение на интегрираните териториални инвестиции да бъдат запазени единствено за местните и регионалните власти на различни равнища, сдруженията на общини и съветите за развитие на територията, създадени съгласно законовите разпоредби, еврорегионите и междурегионалните органи за териториално сътрудничество, тъй като само те са в състояние да гарантират изпълнението на тези стратегии. Следва да им се предостави максимална гъвкавост както по отношение на подбора на дейностите и мерките за постигане на целите, така и с оглед на обхвата и предназначението на подкрепата, за да имат възможност да съчетават по подходящ начин своите собствени ресурси, тези от ЕС, държавите и частния сектор, с цел постигане на възможно най-голям синергиен ефект на стратегията. Следва също да им се даде възможност, в хода на изпълнението на стратегията, да променят обхвата и предназначението на подкрепата в зависимост от променящите се социално-икономически условия на съответната територия, така че целите да бъдат постигани по възможно най-ефективния начин и с възможно най-голяма европейска добавена стойност. Във връзка с това се отправя призив към Европейската комисия да определи ясни правила, за да създаде правна сигурност по въпроси, свързани с отговорността при използването на интегрираните териториални инвестиции;

27. счита, че е от основно значение да се надхвърли обикновеното групиране на проекти, съфинансирани от различни фондове, и да се следва истинска, подходяща стратегия за интегрирано управление. В този смисъл посочва, че за да се осигури по-голяма ефективност и ефикасност на интегрираните териториални инвестиции, са необходими по-голяма подкрепа и повече практически насоки за по-добро разбиране на инструмента и за по-добро разработване и осъществяване на стратегиите, така че да се използва в максимална степен потенциалът на този инструмент. За целта препоръчва да се прецени възможността за създаване на специална структура за оказване на постоянна подкрепа на регионите, заинтересовани от използването на този инструмент, която да извършва дейности за информиране, консултиране и подпомагане на обмена на добри практики;

28. посочва в заключение, че веднага след публикуването на предстоящия проект на законодателен акт относно европейските структурни и инвестиционни фондове за периода след 2020 г. трябва да започне подготовката за прилагането на инструмента за интегрирани териториални инвестиции за програмния период след 2020 г. По този начин отделните стратегии за интегрирани териториални инвестиции ще бъдат изготвени и обсъдени подробно с гражданите и другите заинтересовани страни преди първите разисквания на оперативните програми с Европейската комисия. Причината за това е, че подходът „отдолу нагоре“ предполага много по-голямо участие и е значително по-сложен, като за договарянето му е необходимо много повече време, отколкото при подхода „отгоре надолу“. Прилагането на инструмента за интегрирани териториални инвестиции следва да бъде включено в проекта на законодателен акт относно европейските структурни и инвестиционни фондове за периода след 2020 г., както и в проектобюджетите, които ще бъдат в основата на бъдещата политика на сближаване.

Брюксел, 1 февруари 2018 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите

Karl-Heinz LAMBERTZ